

explorador

Sobre les eleccions legislatives i presidencials de Taiwan

vista prèvia >

L'independentisme va camí de consolidar-se com a primera opció a Taiwan. Els resultats de les eleccions presidencials i legislatives de 2020 permeten, analitzant els últims anys, dibuixar un canvi de mentalitat i la construcció d'una hegemonia al voltant d el Democratic Progressive Party, trencant amb dècades de nacionalisme xinès a l'illa. La complexitat social i política d'aquesta societat, entesa alhora com a part de la Xina però sense compartir el règim comunista de Beijing, així com l'opció independentista, obliguen a analitzar a fons com s'ha arribat als actuals resultats electorals i quines perspectives se'n poden esperar.

Guillem Pursals

Polítolleg, Director de Seguretat (CISDE-UDIMA) i màster en Seguretat.

@GPursals

L'onze de gener de 2020 es van celebrar a Taiwan les desenes eleccions legislatives —les dissetenes si es tenen en compte les set eleccions suplementàries entre 1969 i 1989— i les setenes eleccions presidencials. A totes dues va guanyar el Partit Progressista Democràtic (DPP), afiliat a la Coalició Pan-Verda, de caràcter nacionalista taiwanès i que abandera l'independentisme de l'illa.¹ El moviment independentista, o moviment Tangwai, va ser prohibit i perseguit durant molts anys pel govern del Kuomintang (KMT), el partit nacionalista xinès hegemònic a Taiwan entre 1949 i el 2000. Aquest partit ostentava el control de tota la Xina des de la caiguda del poder imperial, liderat primer per Sun Yat-sen i després per Chiang Kai-shek; Chiang, però, va ser derrocat pel Partit Comunista Xinès de Mao Zedong (1893-1976) a la Guerra Civil xinesa (1927-1949). Com a conseqüència, va decidir traslladar el seu govern a Taipei, la capital de l'illa de Taiwan. L'ONU i la majoria de països occidentals el varen seguir considerant com el govern legítim de

1 Oficialment el nom que rep l'illa és «República de la Xina», però a l'article utilitzarem Taiwan per tal de no confondre amb la República Popular de la Xina, que és la part continental del país.

la Xina fins a 1971. Des d'aleshores, el KMT defensa que tota la part continental de la Xina està ocupada pels comunistes, i l'únic espai lliure és l'illa de Taiwan, que segueixen dominant com a República de la Xina.² Per tant, es pot veure com segons el KMT existeix una única Xina, impossible de separar o fracturar, amb una part ocupada i una altra de lliure, on Taiwan s'erigeix com a govern legítim des de 1949, encara que des de 1971 l'ONU passa a reconèixer el govern comunista de Beijing com a l'autoritat legítima d'una única Xina. A les antípodes del KMT, hi apareix la Coalició Pan-Verda i el DPP, que no creu que hi hagi una sola Xina, i considera que Taiwan mereix ser reconegut com a nació, en ser un poble amb unes característiques culturals i polítiques pròpies, i que per tant mereix ser independent.

Tot seguit revisarem els resultats de les eleccions de 2020, tant les legislatives al luan, el Parlament de Taiwan, com també les eleccions presidencials que varen tenir lloc el mateix dia. Abans però, cal entrar en el context

2 CHIOU, «Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s».

polític constitucional per comprendre la cultura i els valors democràtics de la societat taiwanesa.

A conseqüència de la guerra, el 18 d'abril de 1948 es van implementar diverses lleis i decrets, aplicades a tota la Xina pel govern de Chiang Kai-shek (1887-1975). Van entrar en vigor les Disposicions Temporals Vigents durant el període de Mobilització Nacional per dur a terme la repressió de la revolució comunista.³ I el 20 de maig de 1949 va entrar en vigor la Llei Marcial a la província de Taiwan. No va ser fins l'1 de maig de 1991 que es varen derogar les Disposicions Temporals aplicades durant la Guerra Civil xinesa, i la Llei Marcial va estar en vigor fins quatre anys abans, el 15 de juliol de 1987. Són aquests els motius pels quals les primeres eleccions democràtiques directes es consideren les legislatives al luan de 1992, i les presidencials de 1996.⁴ Abans de la reforma constitucional de 2005 que va comportar la democratització del sistema polític de Taiwan, existia

3 CHU, *Taiwan's democracy challenged*.

4 CHIOU, «Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s».

El KMT segueix defensant els seus postulats històrics: existeix una única Xina, aquesta és indestriable i impossible de separar o segmentar

l'Assemblea Nacional, un òrgan legislatiu que tenia la funció d'escollir el president i el vicepresident, com també d'esmenar la Constitució de 1947, tant per iniciativa pròpia com a proposta del Iuan. La seva obsoleta utilitat es va fer palesa quan ja no fou necessària per escollir president, al transferir les seves competències al poble taiwanès a través de disposicions constitucionals aprovades per ella mateixa. I, de fet, entre el 2000 i el 2004, l'Assemblea Nacional no es va reunir mai.

KMT contra la Coalició Pan-Verda

Com s'ha explicat anteriorment, el KMT era el partit que governava Taiwan des de la presa del poder comunista a la Xina continental. El Pare de la Pàtria xinesa, Sun Yat-sen (1866-1925), fou l'ideòleg del partit, i l'impulsor dels «Tres Principis del Poble», amb els que es regia el partit i el projecte que tenien per la Xina: Minzu, Minquan i Minsheng [Connexió del Poble, Poder del Poble i Benestar pel Poble]. Aquests tres principis, pensats com nacionalisme, democràcia i societat del benestar [o socialisme] des d'una concepció europea,

són els que fonamenten els principis rectoris de la societat xinesa. Tant la continental, que interpreta aquests conceptes des d'una òptica marxista, com la de Taiwan, que els entén des d'una òptica no-marxista.

Actualment el KMT segueix defensant els seus postulats històrics: existeix una única Xina, aquesta és indestriable i impossible de separar o segmentar, Taiwan forma part de la Xina no-continental, i alhora, és la Xina «lliure» perquè no està ocupada pels comunistes. La seva màxima aspiració és que el Partit Comunista Xinès deixi d'ostentar el poder a la part continental, i la Xina torni a estar reunificada sota un únic govern. Tot i això, les relacions amb el Partit Comunista Xinès (PCX) i Beijing són correctes, ja que defensen una posició d'unificar el país, i per tant rebutgen qualsevol idea d'independència de Taiwan defensant un nacionalisme xinès únic. El KMT forma part de la Coalició Pan-Blava, anomenada així pel blau de la bandera de Taiwan.

En canvi, el DPP, era ja l'oposició al KMT en temps de la Llei Marcial i de les Disposicions Temporals,

demanant una transició cap a un sistema democràtic i obert. Els primers membres del partit eren pròxims a les famílies dels presos polítics opositors a la dictadura del Kuomintang, així com els seus advocats; com també ho eren tota una sèrie d'intel·lectuals que demanaven un canvi polític al sistema unipartidista que hi havia el 1986.⁵ Els seus posicionaments són quasi oposats als del KMT, perquè defensen un nacionalisme taiwanès propi, totalment a part de la Xina continental, i conseqüentment defensen la independència de Taiwan. No creuen que siguin una regió d'una part més gran, tot i que accepten operar dins la constitució vigent a Taiwan, que segueix sent oficialment la Constitució de la República de la Xina. Respecte al rol de subjectes sobirans, i legitimitats, el KMT defensa que existeix un sol subjecte sobirà legítim sobre la Xina i aquest és el govern amb seu a Taipei, mentre que el DPP defensa que hi ha dos subjectes sobirans i legítims, el govern de Taiwan amb seu a Taipei, i el govern de la Xina amb seu a Beijing.

⁵ CHU, *Taiwan's democracy challenged*.

El KMT defensa que existeix un sol subjecte sobirà legítim sobre la Xina i que aquest és el govern de Taipei, mentre que el DPP defensa que hi ha dos subjectes sobirans i legítims: el govern de Taipei, i el govern de Beijing

Context polític-social de Taiwan

El 18 de març de 2000, amb una participació del 82.69%, el DPP guanyava les eleccions presidencials amb el 39.30% del vot, i el KMT s'enfonsava fins al 23.10%. Per primer cop a la història, el KMT perdia a Taiwan.⁶ Chen Shui-bian (1950), qui fou escollit batlle de Taipei entre el 1994 i el 1998, es convertia en President a les desenes eleccions presidencials, una responsabilitat que va mantenir fins al 2008. La victòria del DPP el 2000, no s'entén, però, si no es contempen les maniobres militars xineses prop de Taiwan de 1995 —amb míssils fins i tot— i de 1996, coincidint amb la incorporació de Hong Kong a la República Popular de la Xina.

La presidència de Chen Shui-bian fou marcada per la polèmica.⁷ Primer per la seva mala relació amb l'oposició del KMT, i a conseqüència d'això el país va patir una forta inestabilitat econòmica ja que els poders econòmics nacionals, tradicionalment vinculats al KMT, pressionaven al govern, com també per ser el primer president de Taiwan que va decidir apostar públicament

per l'independentisme. El 2004 va ser reelegit amb un programa electoral que plantejava reformar la Constitució de 1947 per tal de deixar de vincular Taiwan amb la resta de la Xina continental.⁸ Aquesta aposta fortament independentista va fer que països com els EUA, que buscaven bones relacions amb la República Popular de la Xina, es desmarquessin i donessin suport a l'oposició. El 5 de desembre de 2004, el govern taiwanès va demanar a les empreses que operaven a Taiwan i amb seu a Taiwan, fessin servir l'apel·latiu de «Taiwan» en lloc del de «Xina». Aquell mateix mes, la coalició pan-Verda va patir un revés electoral a les eleccions municipals de 2005 on va perdre tres batllies, i el 2007 el vicepresident Su Tseng-Chang (1947) va dimitir. A l'any següent es va acabar el seu mandat de Chen, i el KMT va tornar a guanyar les eleccions presidencials. La popularitat de Chen va caure del 79% al 21% en els seus vuit anys de mandat, tal com informava United Daily News Public Opinion Poll. Poc després que el president Ma Ying-jeou (1950), del KMT, prengués possessió, el ja expresident Chen va

ser acusat de corrupció, malversació de cabals públics i abús de poder. Al 2009 va ser condemnat a cadena perpètua, sent el primer president de Taiwan a anar a la presó. No obstant, el 2010 es va aixecar la condemna per malversació i li van reduir la pena a vint anys.

Durant el mandat de Chen, el president de la República Popular de la Xina Hu Jintao (1942), va promulgar el Decret Presidencial número 34, també anomenada Llei contra la Secessió. La part més problemàtica d'aquest decret és l'article vuitè, que insta a l'ús de la via militar o no-pacífica per tal d'unificar la Xina, si es considera que no hi ha via pacífica per aconseguir-ho. Un article semblant al que apareix a la Llei Bàsica de Hong Kong, concretament a l'article 23, on es prohibeix qualsevol acte en contra del Govern Popular Central.

La victòria de Ma Ying-jeou, que va substituir a Chen primer com a batlle de Taipei i posteriorment com a President de Taiwan, va significar el retorn del KMT al poder. Va ser escollit pel 58,45% del vot a les eleccions presidencials de 2008.

⁶ Veure nota 1

⁷ COPPER, *Taiwan at a Tipping Point*.

⁸ CHIOU, «Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s».

Més de mig milió de persones van fer costat a les reivindicacions estudiantils contra la política d'acostament cap a Beijing, perquè perjudicava la imatge de Taiwan, cedint davant la Xina, fins al punt que es va arribar a ocupar el luan

La presidència de Ma portà per bandera la distensió entre la República Popular de la Xina i Taiwan. Malgrat que aquest àmbit va representar un cert èxit de Ma, la primera etapa de la seva presidència va veure's qüestionada pel tifó Morakot. La resposta davant les destrosses, segons la ciutadania, va ser lenta, molt mal comunicada, i el fet que culpés als districtes que més va afectar, en mans del DPP, per no haver actuat amb prou rapidesa, se li va girar en contra. El 82% de la ciutadania volia que dimitís per haver-se tret responsabilitats de sobre; així i tot, però, el 2012 va guanyar les eleccions de nou amb un 51,60% dels vots, contra l'actual presidenta, i aleshores cap de l'oposició Tsai Ing-wen (1956).⁹ Durant el seu segon mandat, el 7 de novembre de 2015, Ma es va reunir amb Xi Jinping (1953) a Singapur i es van donar la mà, un fet inèdit des de 1945, quan Mao Zedong i Chang Kai-shek es van reunir per última vegada. Amb el KMT de nou a la presidència, qualsevol deriva independentista era inimaginable; com a conseqüència van tornar a haver-hi vincles directes entre els dos governs després de sis dèca-

des. Però això va generar una onada independentista en contra del govern del Guomindang. L'aliança pan-verda va veure les bones relacions entre els dos governs com un acte de simpatia cap a Beijing, i el 2014 va sorgir el Moviment Estudiantil dels Girasols. En contra d'aquesta política.

Més de mig milió de persones van fer costat a les reivindicacions estudiantils contra la política d'acostament cap a Beijing, perquè perjudicava la imatge de Taiwan, cedint davant Beijing, fins al punt que es va arribar a ocupar el luan.¹⁰ A més, el KMT va perdre les eleccions municipals d'aquell mateix any, i va esclatar una crisi al partit poc abans de les eleccions presidencials. Hung Hsiu-chu, presidenta del partit i candidata a les presidencials, va fer un pas més en la política d'acostament cap a la Xina, ja que va defensar que el KMT matisaria la seva posició i que reconeixeria Beijing sempre que Beijing reconegués Taiwan com un territori amb peculiaritats. La falta de defensa del govern de Taiwan com a subjecte legítim, posició oficial del KMT, va fer que hagués de dimitir poc abans de les

eleccions. Això va tenir com a conseqüència que Eric Chu (1961), batlle de Nova Taipei, i nou candidat del KMT, perdés les eleccions presidencials davant de Tsai Ing-Wen el 2016, la candidata de l'aliança pan-verda. A més el DPP també va guanyar les eleccions al luan aquell mateix dia.

La primera legislatura de Tsai com a presidenta, va estar marcada pels avenços en inversions socials, drets civils i un fort compromís per expandir la imatge de Taiwan. La trucada del president dels EUA, Donald Trump (1946), per felicitar Tsai per la seva victòria, va generar malestar a molts cercles conservadors taiwanesos,¹¹ ja que amb les presidències del KMT no havia passat des del 1970, i la República Popular de la Xina va qualificar-ho com una qüestió sense importància. Així i tot, ja es va veure com un primer èxit de la presidència de Tsai.¹²

Les polítiques socials de Tsai s'han basat en programes socials, inversions públiques i expansió econòmica sobre

11 WU, «After controversial phone call with Taiwan's leader, Donald Trump was 'urged to show restraint'»

12 Ídem.

9 CENTRAL ELECTORAL COMMISSION, «2012 presidential and vice presidential election».

10 MORRIS, «Brian Hioe: The Sunflower Movement, 4 Years Later».

Les polítiques socials de Tsai s'han basat en programes socials, inversions públiques i expansió econòmica sobre el sector públic. També ha ampliat els drets laborals i els drets civils LGTBI+

el sector públic. També ha ampliat els drets laborals i els drets civils LGTBI+, sent el primer país de l'Àsia que ha reconegut el matrimoni homosexual. A més, s'ha ocupat de defensar els pobles indígenes de l'illa, els seus drets i situació, i ha optat per incrementar la despesa militar per tal de protegir el país. També ha acabat amb el monopoli del mandarí com a llengua oficial única, defensant així la situació de les altres llengües parlades a l'illa, com el hokkien, el hakka o el matsu.

Per tal de dependre menys de la Xina continental, Taiwan s'ha expandit comercialment pel sud-est asiàtic i part de l'Àsia Central. I per últim, cal destacar la creació de comissions d'estudi sobre aquells delictes o penes que es van cometre sota el govern del KMT durant la Llei Marcial i les Disposicions Temporals que vulneraven els drets civils.

Anàlisi de les Eleccions Legislatives de 2020 al Iuan

El sistema polític de Taiwan per escollir la Cambra Legislativa és dual: per un costat té 73 escons que són escollits per districtes de manera

que qui més vots té, guanya el districte; d'altra banda, té 34 escons que són escollits de manera proporcional al nombre de vots per llista. Per tant, un ciutadà vota el seu representant de districte, i al partit que prefereixi a nivell de llista. En el cas del vot per representant, la distribució d'escons queda de la següent manera:

La capital, Taipei, està habitada per 2.646.000 habitants, i pot escollir vuit representants del Iuan. En aquestes darreres eleccions, d'aquests vuit, el KMT va guanyar a quatre districtes, el DPP a tres, i l'últim, un independent, Freddy Lim (1976), que és fundador de l'independentista Partit del Nou Poder (NPP), però que es presentava com a independent.¹³ I rodejant la capital, hi ha Nova Taipei, que és la ciutat que envolta Taipei, habitada per 3.955.000 habitants, a causa del creixement demogràfic d'aquesta, i està formada per 29 districtes. És el districte més gran electoral de l'illa, i se li atribueixen una dotzena d'escons. D'aquests, el KMT hi ha guanyat a tres, i el DPP ha

guanyat als nou districtes restants.¹⁴ Territorialment, les ciutats amb més pes, entre dos i tres milions d'habitants, són Kaohsiung, Tainan, Taichung i Taoyuan. A les tres primers s'imposa el DPP i només a l'última cau al costat del KMT. A Kaohsiung, els vuit escons que li pertocaven se'ls ha emportat el DPP, El mateix ha passat a Tainan, on el DPP ha guanyat en tots sis districtes. A la ciutat de Taichung, el DPP aconsegueix cinc dels vuit districtes, el KMT dos, i el Partit de la Construcció de l'Estat de Taiwan (TSP), que dona suport al DPP, un. Només a Taoyuan succeeix el mateix que a Taipei, i hi guanya el KMT per un escó, ja que dels sis que té assignats, tres han sigut pel KMT, dos pel DPP, i el restant per un candidat independent.¹⁵ Als districtes mitjans, formats per ciutats entre 200.000 i 800.000 d'habitants, s'observa un clar predomini del DPP. A Changhua tres escons se'ls emporta el DPP i un el KMT. Als comtats de Yunlin i Chiayi el DPP guanya als dos districtes electorals d'aquestes regions. Al comtat de Pingtung, que

¹⁴ Ídem.

¹³ CENTRAL ELECTORAL COMMISSION, «2020 Legislator Election. Taiwan Government».

¹⁵ CENTRAL ELECTORAL COMMISSION, «2016 Legislator Election».

La presidenta Tsai Ing-Wen (DPP) va guanyar les eleccions presidencials taiwaneses de 2020, sent escollida per a un segon mandat amb un resultat històric del 57,13% dels vots

també té assignats dos escons, el DPP en va guanyar un, i un independent l'altre. En canvi als comtats de Hsinchu, Miaoli i Nantou el KMT s'imposa a cadascun dels dos districtes electorals.

Als districtes petits, el DPP ha guanyat a sis dels nou districtes electorals: Yilan, Taitung, Penghu, Ciutat de Keelung, Ciutat de Hsinchu i Ciutat de Chiayi, el DPP ha guanyat la circumscripció que tenen assignada cadascun d'aquests districtes. A Hualien va guanyar-hi el candidat independent, i a Lienchiang i Kinmen va resultar-ne guanyador el candidat del KMT.

L'illa de Taiwan també té habitants indígenes, i com a tals tenen els seus drets electorals preservats. Estan repartits en els districtes de les Terres Baixes Indígenes (TBI) i les Terres Altes Indígenes (TAI), amb tres circumscripcions cadascun.¹⁶ En el districte TBI el KMT va guanyar-hi en els dos districtes, i el DPP a un. En canvi, a les TAI hi va haver un triple empat entre el DPP, el KMT i un candidat independent. I si analitzem el resultat de les

eleccions del bloc proporcional, aquell que la gent escull a través de llistes electorals, s'observa que la participació ha estat més alta que en el cas de les votacions per districte: —14,12 milions de persones i 12,45 milions respectivament. Així i tot, la distribució d'escons és molt diferent: el KMT i el DPP han empatat a 13 escons, després que el DPP caigués 10 punts i el KMT en guanyés 6,45. El TPP, que no tenia representació per l'elecció als districtes, va obtenir cinc escons en el bloc proporcional i arriba al 1,5 milions de vots. Per la seva banda el NPP aconsegueix tres escons amb un milió de vots, superant els 264.000 que va tenir a nivell territorial.

De manera inversa que en aquests tres darrers casos, tant el KMT, com el DPP, han tret menys vots a les eleccions de llista o proporcionals que no pas a les eleccions per districte o de representants.¹⁷ Així i tot, el luan queda de la següent manera¹⁸:

- DPP: 61 escons. 46 representants

de districte i 13 escons de la llista electoral proporcional. Cal sumar-hi 2 seients reservats.¹⁹

- KMT: 38 escons. 22 representants de districte i 13 escons de la llista electoral proporcional. A més de 3 seients reservats.

- TPP: 5 escons de llista electoral proporcional.

- NPP: 3 escons de la llista electoral proporcional.

- TSP: 1 escó. 1 representant de districte.

- Independents: 5 escons. 4 representants de districte i 1 seient reservat.

Anàlisi de les Eleccions Presidencials 2020

La presidenta Tsai Ing-Wen (DPP) ha guanyat les eleccions presidencials taiwaneses de 2020 sent escollida

16 CENTRAL ELECTORAL COMMISSION, «2020 Legislator Election».

17 CENTRAL ELECTORAL COMMISSION, «2016 Legislator Election».

18 CENTRAL ELECTORAL COMMISSION, «2020 Legislator Election».

19 Els seients reservats del Parlament de Taiwan, o Yuan, són aquells ocupats per la minoria aborigen, i s'escullen en sistema de vot únic no transferible.

Els resultats de 2020 consoliden el lideratge del DPP. El fet de pujar a Nova Taipei, a Taipei o a Taichung i guanyar també a ciutats secundàries sense haver-hi desgast de govern, és un aval a les seves polítiques

per a un segon mandat amb un resultat històric del 57,13% dels vots —8.170.231 vots—, el suport electoral més gran en vots aconseguit per un candidat. Recordem que, a les eleccions del 2016, el DPP va obtenir el 56.12% dels vots —6.894.744 vots. L'augment de suports del partit independentista té lloc al comtat de Hsinchu, seguit de Hsinchu City, Taoyuan City i comtat de Lienchiang. En aquestes eleccions, el KMT només va poder imposar-se en sis districtes.²⁰ Malgrat la victòria del DPP, el candidat del KMT, Han Kuo-Yu, va obtenir el 38,61% —5.522.119 vots—, millorant els resultats de les eleccions del 2016, on el KMT va reunir el 31.04% del vot —3.813.365 vots. El KMT va incrementar el seu percentatge de vots a totes les demarcacions, aconseguint un increment d'un 7,6%. Tot i la derrota, el KMT va veure una recuperació en el nombre de vots respecte a 2016,²¹ notablement en les àrees tradicionals d'influència del KMT, incloent-hi els

comtats de Hsinchu, Penghu, Miaoli, Nantou, Hualien i Taitung.

Els resultats de 2020 consoliden el lideratge del DPP. El fet de pujar a Nova Taipei, a Taipei o a Taichung i guanyar també a ciutats secundàries com ara Taoyuan, Tainan o Hsinchu i Keelung, sense haver-hi desgast de govern, és un aval a les seves polítiques. El fet que a les principals ciutats el DPP li tregui un avantatge de més de 150.000 vots, que arriben fins a una diferència de 434.000 vots al principal districte del país que és Nova Taipei, i de 190.000 vots a Taipei, o de 486.725 vots a Kaohsiung, la segona ciutat del país, tot i haver perdut 1,2% de vot, estableix un punt de partida important.

El tercer partit en nombre de vots el 2016, el Partit del Poble Primer (PPF), va patir un fort descens i va passar del 12,83% dels vots al 4,26.

Hi ha una correlació de votant entre les àrees rurals i les àrees urbanes, que en tots els districtes guanya el DPP menys a tres ciutats anteriorment, on guanya el KMT. En els districtes metropolitans i de les

grans ciutats el principal partit és el DPP, mentre que a les zones urbanes perifèriques i rurals encara guanya el GMD. Un altre element important per remarcar, és l'augment del 8% de participació, tot situant-se en un 74.9%, la més alta des de 2008.²²

La desfeta del PFP, que forma part de la coalició pan-blava, dirigida pel KMT, demostra que ha estat absorbit per aquest a través del vot útil. De fet, a les eleccions del 2004 el seu candidat, James Soong (1942), ja va ser el candidat a vicepresident de Lien Chan (1936), candidat al seu torn del KMT, quan es va enfrontar a Chen Shui-bian (1950), president del DPP que es presentava la reelecció.

Cap a on va la política de Taiwan?

Els resultats electorals de la presidenta Tsai, tot incrementant-se a les principals ciutats, demostren que es va consolidant un projecte rupturista. El fet que amb una participació del 75% aproximadament, el 57% aposti per una candidatura independentista,

20 CENTRAL ELECTORAL COMMISSION, «2020 Presidential and Vice Presidential Election».

21 CENTRAL ELECTORAL COMMISSION, «2016 Presidential and Vice Presidential Election».

22 CENTRAL ELECTORAL COMMISSION, «2020 Presidential and Vice Presidential Election».

El jovent no se sent cridat pel projecte del KMT: nacionalment no se senten gens vinculats a la Xina continental, perquè han estat formats, educats i socialitzats en valors democràtics liberals, i no en els del règim de Beijing

que trenca amb la política tradicional del KMT pro-statu quo, demostren un clar relleu generacional en les preferències nacionals dels taiwanesos. I això es va poder veure el dia 7 de gener, vuit dies abans dels comicis, quan la presidenta Tsai va difondre un vídeo electoral on es comparava la situació de Hong Kong i de Taiwan, que ràpidament es va convertir en viral.

I tot plegat fa més evident que el sistema establert pel Partit Comunista de la Xina a la República Popular, «d'un país/dos sistemes», està entrant en crisi, tot projectant al DPP enfront dels seus adversaris de la coalició pan-blava com el garant de la democràcia i la llibertat.

El KMT va centrar la campanya en dues fases, la primera anant contra l'aliança pan-verda i la seva política independentista, enfront de les polítiques concretes del govern. Veient que això no funcionava van redirigir la campanya per ser l'alternativa al que van anomenar «Terror Verd», argumentant que, sota la presidència de Tsai, es van utilitzar les lleis per anar contra la dissidència al DPP, o que amb el

DPP i la seva deriva independentista, el país anava cap al conflicte i a la tensió social. Aquesta campanya tampoc els hi va funcionar, ja que les lleis que criticaven eren lleis fetes per blindar Taiwan contra la influència de Beijing, i per poder controlar la subversió contra el govern taiwanès.

I per altra banda, el fet de fer servir l'expressió «Terror Verd»²³ també se'ls hi va girar en contra, ja que el govern del KMT va ser el que va instituir la Llei Marcial i les Disposicions Temporals per perseguir la dissidència durant el període del «Terror Blanc», que va durar 40 anys, i durant el qual van desaparèixer més de 5.000 persones, segons algunes fonts.²⁴

Conclusions

EL KMT s'ha vist superat per les circumstàncies, perquè l'escalada de

23 LAM, «Ahead of Taiwan's presidential election, GMD accuses DPP of 'green terror' and Beijing echoes».

24 SHATTUCK, «Taiwan's White Terror: Remembering the 228 Incident».

tensions a Hong Kong ha fet que tota la campanya de bones relacions amb la Xina continental se'ls hi hagi girat en contra. A més, el jovent tampoc se sent cridat pel seu projecte: nacionalment no se senten gens vinculats a la Xina continental, perquè han estat formats, educats i socialitzats en valors democràtics liberals, i no en els del règim de Beijing.

Davant la falta de regeneració que presenta el KMT, el DPP sap respondre plantejant reptes i horitzons que afecten de forma directa a la societat taiwanesa, ja sigui des de camps com el dels drets LGBTI+, el de les llengües oficials, o desenvolupant plans socials extensius, en lloc d'enrocar-se en un sistema polític particular. A més, el DPP també ha demostrat ser responsable en defensa i seguretat, igual que en matèria econòmica, fet que ha incrementat la transversalitat del seu vot en àmbits com l'edat o el nivell socioeconòmic.

Resumint, a Taiwan ens trobem, probablement, davant una etapa de transició cap a l'hegemonia d'un partit, el DPP, clarament independentista, recolzada en una generació que fins fa només vint anys va viure i es

A Taiwan ens trobem, probablement, davant una etapa de transició cap a l'hegemonia d'un partit, el DPP, clarament independentista, recolzada en una generació que va viure i es va educar sota el govern autoritari del KMT

va educar sota el govern autoritari del KMT, en el marc de la Llei Marcial i les Disposicions Temporals; una generació que se suma a les noves generacions que ja no tenen cap vinculació amb una cultura política diferent de la dels seus avis i pares, i que no senten com a propi cap vincle amb la Xina sinó que tenen com a referent nacional, simplement, Taiwan. ■

■ Bibliografia

CENTRAL ELECTION COMISSION. «2012 Presidential and Vice Presidential Election». [en línia]. Taiwan Government. Disponible: <www.cec.gov.tw> .

CENTRAL ELECTION COMISSION. «2016 Legislator Election». Taiwan Government. 2016.

CENTRAL ELECTION COMISSION. «2016 Presidential and Vice Presidential Election». [en línia]. Taiwan Government. 2016. Disponible a: <www.cec.gov.tw>.

CENTRAL ELECTION COMISSION. «2020 Legislator Election». [en línia]. Taiwan Government. 2020. Disponible a: <www.cec.gov.tw>.

CENTRAL ELECTION COMISSION. «2020 Presidential and Vice Presidential Election». [en línia]. Taiwan Government. 2020. Disponible a: <www.cec.gov.tw>.

CHIOU, CL. «Politics of alienation and polarization: Taiwan's Tangwai in the 1980s». [en línia]. A *Bulletin of Concerned Asian Scholars*, núm. 18:3, pàg. 16-28, 1986. Disponible a: <www.tandfonline.com>.

CHU, Yun-Han (et al). *Taiwan's Democracy Challenged: The Chen Shui-bian Years*. [en línia]. Boulder, Colorado: Lynne Rienner Publishers, 2016.

COPPER, John. F. *Taiwan at a Tipping Point: The Democratic Progressive Party's Return to Power*. Lanham, Boulder, Nova York i Londres: Lexington Books. 2016.

LAM, Oiwan. «Ahead of Taiwan's presidential election, GMD accuses DPP of 'green terror' and Beijing echoes» [en línia]. A *Global Voices*, de 24 de Febrer 2020. Disponible a: <www.globalvoices.org>.

LIJUN, Sheng. *China's Dilemma: The Taiwan Issue*. Singapur: Institute of Southeast Asian Studies, 2001.

MORRIS, Jaimes X. «Brian Hioe: The Sunflower Movement, 4 Years Later». [en línia]. *The diplomat* de 24 de febrer del 2020. Disponible a: <www.thediplomat.com>.

RUBINSTEIN, Murray A. *Taiwan: A New History*. Armonk, Nova York i Londres: Armonk, 1999.

SHATTUK, Thomas J. «Taiwan's White Terror: Remembering the 228 Incident» [en línia]. 24 de febrer de 2020. Disponible a: <www.fpri.org>

WU, Wendy «After controversial phone call with Taiwan's leader, Donald Trump was 'urged to show restraint'» [en línia]. 24 de febrer de 2020. Disponible a: <www.scmp.com>.